

UTHO MAIER
KARL HEINZ SCHAEFFER

La stato de la Germana Esperanto-Biblioteko en la jaro 2008

—

historio kaj perspektivoj

Speciala eldono de resumo konciza, farita por la Viena kolokvo pri Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj en 2007, nun denove modifita por la presota eldono de la aktoj.

100 Jahre
Deutsche Esperanto-Bibliothek

Aalen © 2011

UTHO MAIER
KARL HEINZ SCHAEFFER

La stato de la Germana Esperanto-Biblioteko en la jaro 2008

—

historio kaj perspektivoj

Iom modifita 6-a eldono: Nov 2011

Speciala [fakte la 5-a] eldono de resumo konciza,
farita por la Viena kolokvo pri Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj en 2007,
nun denove modifita por la presota eldono de la aktoj.

[4-a eldono 2008, iom modifita de Utho Maier kiel resuma prelego
„La stato de la 100-jara Germana Esperanto-Biblioteko Aalen - 2008” por
la Viena kolokvo „Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj”]

[3-a eldono 2007, aktualigita kaj reviziita de Utho Maier,
modife subtitolita: „*Hieraŭ, hodiaŭ – kaj kio morgaŭ?*”]

[2-a eldono plibonigita, aperis ankaŭ en 2004]

[La 1-a eldono estis donaco al la Esperanto-publiko (havebla por
ĉiu en la tuttera reto) okaze de la Zamenhof-Tago 15.12.2003]

Germana Esperanto-Biblioteko Aalen
2011
Deutsche Esperanto-Bibliothek Aalen

En „Deklaro Berlina“ fine de 2003 (kp. www.zim.mpg.de/openaccess-berlin) la prezidantoj de la Max-Planck- kaj Fraunhofer-asocioj (Max-Planck- Gesellschaft, Fraunhofer-Gesellschaft), de la Germana asocio por esplorado (Deutsche Forschungsgemeinschaft), de la konferenco de universitat-estroj (Hochschulrektorenkonferenz), la Leibniz- kaj Helmholtz-komunumo (Leibniz- und Helmholtz-Gemeinschaft) kaj la estro de la sciencist-konsilio (Wissenschaftsrat), kune pledis por eblecoj senbare aliri la sciencajn sciojn kaj la kulturalan heredaĵon. Materialo tia estonte estu alirebla kaj disponebla mondvaste al ĉiu ajn. Tiucele la tuttera reto ja ofertas rimedojn idealajn. Laŭ nia takso, tiu ĉi iniciato estas nepre subtenenda: ĉar la scienco vivas en kaj per komunikado libera. La retaj koneksoj de ĉio kun ĉiuj estas bazo fundamenta, sur kiu evoluigas kaj la demandoj novaj kaj la rezultoj. Tiun ĉi gravan signifon de internacia retiĝo (ankaŭ de la scioj) bedaŭrinde oni troege subtaksas aŭ ignoras.

Tio estis kaŭzo motiviga, kial ni publikigas tiun ĉi broŝureton ne nur en tradicia formo:

Tiu ĉi publikaĵo unuafoje aperis je 15.12.2003, do okaze de la Zamenhof-Tago 2003, kiun la Esperantistaro laŭ tradicio festas kiel tago de libro. Samatempe ĝi estos havebla presitaforme kiel broŝuro (por librokolektantoj kaj bibliotekoj) per la libroservoj aŭ rekte ĉe la Germana Esperanto-Biblioteko Aalen kaj krome tra la tuttera reto kiel elektronike transportebla dokumento (*pdf*), ekz. sur la retejo de la Germana Esperanto-Biblioteko Aalen:

<http://esperanto-bibliothek.gmxhome.de> aŭ esperanto.de.nr

Enhavo

Enhavo	_____	1
Antaŭparolo pri tiu ĉi eldono kvina	_____	2
Enkonduko al la temo	_____	3
Historio de Germana Esperanto-Biblioteko	_____	4
Aktuala stato	_____	11
Perspektivoj	_____	15
Resumo tipologia	_____	16
Bibliografio kaj fontoj	_____	19
Biografietoj de la aŭtoroj	_____	24
Adresoj	_____	24

Antaŭparolo pri tiu ĉi eldono kvina¹

Pasis jam multaj jaroj post la unua eldono de broŝuro pri la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen.² Do necesis iu adapto aktualiga al la nuna stato. Bonvena instigo al tiu reviziado estis kolokvo en Vieno pri Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj, al kiu ni estis invititaj. Ni volonte kontribuis al ĝi prelegeton, jam antaŭĝojante la diskuton kun multaj diversaj samcele laborantoj en tiu ĉi kampo. Por tiu kolokvo ni modifis ĝian subtitolon al „Hieraŭ, hodiaŭ – kaj kio morgaŭ?” Ankaŭ la lingvaĵon ni iom adaptis al la precipa celo, prezenti buŝe la enhavon, kaj intertempe d-ro Blanke helpis glatigi la stilon pro la libroforma eldono.

Ĉar jam semajnojn antaŭ la kolokvo montriĝis, ke partoprenos multaj prelegantoj, do ke okazos rondeto de fakuloj, ĉiu preleganto estis devigita koncizigi sian prelegon al duona horo kaj eĉ rezervi sufiĉan tempon por posta diskutado. Tial necesis reverki la tekston al preskaŭ „resumo” pri „La stato de la 100-jara Germana Esperanto-Biblioteko Aalen – 2008”.

Tiu ĉi resuma prelego aperis aparte³ kaj jam antaŭ la kolokvodato, havebla tra nia tut-tera retejo: http://esperanto-bibliothek.gmxhome.de/broshur/espbib_eo/vieno2007/GEB_2008_resumo_konciza.pdf (=eldono 4-a)

¹ Laŭ la 4-a eldono (2008) de broŝuro pri la Germana Esperanto Biblioteko, iom modifita de Utho Maier kiel resuma prelego „La stato de la 100-jara Germana Esperanto-Biblioteko Aalen - 2008” por la Viena kolokvo pri planlingvaj bibliotekoj. Tiu broŝuro ne multfoje estis presita, sed havebla precipe tra la interreto, kp. MAIER (2007).

² Schaeffer (2003).

³ MAIER (2007).

Enkonduko al la temo

Tuj post la naskiĝo de la Internacia Lingvo Esperanto en Julio de 1887, okulfrape montriĝis diferenco kontraste al naci-aj lingvoj: kiel lingvo planita, Esperanto komence evoluis el unuavice skribita al parolata lingvo. Do tuj ekde la komenco prosperis la Esperanta libro-produktado: en 1888, fine de la dua jaro, ekzistis jam 29 libroj; tiu kvanto kreskis al 75 libroj en 1895, kaj dum la jaro 1912 oni jam povis rigardi al entute 1.989 Esperanto-libroj.⁴

Nuntempe ekzistas jam multaj bibliotekoj, kiuj kolektas Esperanto-librojn aŭ – pli ĝenerale – librojn pri planlingvoj kaj interlingvistiko. Certe neniu el ili disponas pri *ĉiuj* Esperanto-eldonaĵoj – eĉ se ni rigardus nur la malnovajn – aliaĵe ĝi fiere kaj tute prave fanfaronus pri tiu informo en la mondo, ĉu gazete, vikipedie, interrete.

Grandaj Esperanto-bibliotekoj (krom nia Germana Esperanto-Biblioteko en la urbo Aalen)⁵ troviĝas en Barlaston⁶, Vieno⁷, Sofio, La Chaux-de-Fonds kaj en Roterdamo⁸, kaj rimarkindajn havaĵojn en Germanujo posedas la Bavara Ŝtata Biblioteko de Munkeno kaj la bibliotekoj de la universitatoj Kolonjo, Munkeno, Saarbrücken⁹ kaj Frankfurto. Sed certe la plej ampleksa Germana kolekto troviĝas en Aalen: la Biblioteko de la Germana Esperanto-Instituto, kiu ekde 1989 nomiĝas “Germana Esperanto-Biblioteko Aalen” (Biblioteko de la Germana Esperanto-Instituto).

⁴ Laŭ BURKHARDT (1977, p. 33).

⁵ La situacion ĝis 1980 priskribas GJI VOJE (1978).

⁶ Kp. <http://www.biblbut.org> kaj <http://www.biblbut.org/html/mcb.html> .

⁷ Kp. <http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm> kaj la presitajn katalogojn de Steiner (1957, 1958) kaj Hube (1975).

⁸ Kp. http://ttt.uea.org/esperanto_p/servoj/biblioteko.html.

⁹ Kp. la katalogon de HAUPENTHAL (1977).

Historio de Germana Esperanto-Biblioteko¹⁰

La naskiĝo de nia biblioteko estas dense ligita kun la nomo *d-ro Albert Schramm*¹¹ (1880-1937). En 1906 li komencis helpi dum la restarigo de Esperanto-societo Dresdena. La unua oficiala Esperanto-Biblioteko en Germanujo fariĝis la Biblioteko de la Saksa Esperanto-Instituto, de Schramm fondita en Aŭgusto 1908. Albert Schramm laboris kiel parlamenta stenografisto kaj bibliotekisto ĉe la Saksa Stenografa Instituto (*Sächsisches Stenographisches Landesamt*) en Dresdeno, kaj ĝis 1914 li estis la unua direktoro de la nova Saksa Esperanto-Instituto. Kiel homo tre lerta, li montriĝis eminenta fakulo en ĉiuj aferoj, kiuj rilatas al libroj, presado, ilustrado kaj skribo. Ekzemple en 1913-1928 li estis direktoro de la Germana Muzeo pri Libro kaj Literaturo (*Deutsches Buch- und Schriftmuseum*) en Lepsiko. En 1929 li eĉ fondis kaj ekestris bibliotekistan lernejon (*Bibliothekarschule*) en Lepsiko.

Je la 12-a de Novembro 1908 la Saksa Ŝtato agnoskis la Esperanto-Instituton kaj ankaŭ ties bibliotekon. La Instituto estis sub protekto de la Reĝa Saksa Ŝtata Ministerio pri Internaj Aferoj. En la jaro 1913 la instituto kaj biblioteko ŝanĝis sian sidejon de Dresdeno al Lepsiko, ĉar Schramm tie ricevis la postenon de muzeodirektoro. Kiel financa subtenanto por tiu biblioteko grave distingiĝis *Albert Steche* (1862-1943)¹², kiu inter 1909 kaj 1918 estis membro de la Saksa Parlamento. En tiu pozicio li kelkfoje sukcesis akiri ŝtatajn subvenciojn. Kvin jarojn poste la publike alirebla biblioteko en la urbocentro de Lepsiko posedis ĉirkaŭ 1 200 titolojn (sed ili ne ampleksis ĉiujn ĝisdatajn eldonaĵojn).

Ĉar intertempe la instituto ne plu laboris nur por Saksujo, sed por la tuta Germanujo kaj eĉ mondvaste, oni post la unua mondmilito ŝanĝis ĝian nomon al "Esperanto-Instituto por la Germana Regno". Sub la nova direktoro *Johannes Dietterle* (1866-1942)¹³ pli kaj pli kreskis la havaĵo de tiu biblioteko,

¹⁰ Pri la historio de la biblioteko kp. A. BURKHARDT (1977, 1994).

¹¹ Pri *Schramm* kp. HAUPENTHAL (1983, 1985, 1987).

¹² Pri *Steche* kp. J. DIETTERLE (1921).

¹³ Pri *J. Dietterle* kp. H.-B. DIETTERLE (2000, 2001).

sed ankaŭ la amplekso de la institutaj taskoj. Ĉefaj institutaj okupoj, pri kiuj respondece laboris ankaŭ *Elisabeth Wunderlich* (1889- ?), estis la informado pri Esperanto-organizaĵoj, laŭ propra material-kolekto, pri instrumaterialoj, pri lingvaj demandoj kaj pri la mondvasta disvastigado de la lingvo.¹⁴ Certe apartenis al tiuj taskoj ankaŭ la fontokolektoj pri scienc-aj laboroj kaj ties registrado en kaj pri Esperanto.

Meze de la jaro 1936¹⁵ ĉiuj asocioj de artefaritaj lingvoj en la Germana Regno estis dissolvitaj, do ankaŭ Germana Esperanto-Asocio. Kaj fine de tiu ĉi jaro ankaŭ la tradiciriĉa Instituto devis ĉesigi sian laboron. Sekve nun ne plu ekzistis financrimedoj por luado de bibliotekĉambroj, kaj la libroj estis tute sen hejmo. Por eviti ilian makulaturigon, Steche ofertis ilin unue al la Germana Biblioteko de Lepsiko, kiu ne pretis transpreni ilin. Sed poste la Prusa Ŝtata Biblioteko en Berlino pro sia „pli universala karaktero“, transprenis donace¹⁶ la pli ol 3000 bibliotekajn unuojn, kie ili ankoraŭ hodiaŭ troviĝas. Oni eĉ estis preta, pagi la koncernajn transportkostojn. Tiamaniere Steche kaj liaj kunbatalantoj saĝe sukcesis savi la librojn antaŭ ol okazis la Naziaj libroforbruligoj; sed por nia hodiaŭa Germana Esperanto-Biblioteko tio tamen restas perdo grava.^{17 18}

Post la dua mondmilito¹⁹ oni refondis en Munkeno la Germanan Esperanto-Instituton, al kiu la donacoj de eksterlandaj Esperanto-organizaĵoj kaj de germanaj esperantistoj formis modestan bazon de nova biblioteko; oni ankaŭ povis transpreni la bibliotekojn de kelkaj gravaj esperantistoj.²⁰ Sed kiam en 1953 la estro de Germana Esperanto-Instituto, *Siegfried Ziegler* (1902-1984) subite rezignis pri sia ofico, oni fermis la

¹⁴ Pri tiu periodo kp. WUNDERLICH (1921, 1933).

¹⁵ Precize la 15-an de Julio 1936.

¹⁶ LINS (2000).

¹⁷ Taksebla laŭ *Verzeichnis der Königlich Sächsischen Esperanto-Bücherei* (1918).

¹⁸ SZIMKAT (2004).

¹⁹ La 9-an de Januaro 1948.

²⁰ *Siegfried Ziegler* (1902-1984, Munkeno), *Leo Blaas* (1891-1951, Innsbruck), *Felix Epstein* (1882-1982, Hamburgo) kaj *Hans Rausch* (? - 1988, Kolonjo).

bibliotekon kaj deponis ĝian enhavon en skatoloj kaj dislokigis ilin al diversaj „Munkenaj keloj“.

Fine, en 1967 Germana Esperanto-Asocio donis novajn impulsojn al la Germana Esperanto-Instituto kaj planis rekonstrui ties bibliotekon. Tiam la Ĝenerala Asembleo decidis i. a. la „establon de biblioteko kaj ties daŭran funkcion“. Bazo de tiu biblioteko estu la skatolaj havaĵoj, restintaj en Munkenaj keloj. Kompreneble la Instituto nun ne nur havis la problemon trovi ejon por la biblioteko, sed ankaŭ necesis trovi personon, kiu kapablis fari adekvate la koncernan laboron kaj – eĉ pli malfacile – trovi homon, kiu pretas fari tiun laboron regule, zorgeme, fidele. Kaj ĝuste tiun homon oni trovis en la persono de pastoro *Adolf Burkhardt* (1929-2004), kiu krom sia emo fari la laboron ankaŭ disponis pri sufiĉe da spaco en la granda pastora domo en Gechingen kaj pri sufiĉe da libera tempo. Krome li konis grupon de aktivaj junaj esperantistoj surloke, kiu ebligis kontinuan laboron.

Feliĉe pastoro Adolf Burkhardt estis preta transpreni tiun taskon. Ekde la 3-a de Novembro 1967 li komencis ordigi la enhavon de la alvenintaj skatoloj. Somere de 1968 la interlingvisto kaj esperantologo *Reinhard Haupenthal* pasigis kelkajn tagojn en Gechingen, por helpi en la klasifika laboro. Ili kune tralaboris la tutan havaĵon²¹ kaj fine decidis apliki la Universalan Dekuman Klasifikon (UDK) en la formo adaptita al esperantaj temoj, kiun siatempe *Montagu Christie Butler* (1884-1970)²² proponis por la biblioteko de la Brita Esperanto-Asocio. Ĝi daŭre restas la bazo de nia klasifika laboro.

Pro praktikaj kialoj la Germana Esperanto-Biblioteko decidis uzi ankaŭ diversajn krom-signojn (siglojn) por klare distingi inter libroj, gazetoj ktp., en maniero, kiu similas al tiu de Montagu Christie Butler.

²¹ HAUPENTHAL (1968).

²² BUTLER (1950).

Principe tiu siglo-sistemo, starigita tuj ekde la komenco, ebligis facilan kontakton kun similaj bibliotekoj, eĉ se ĝi ne estas en plena agordo kun la nova evoluo de la UDK-sistemo. Kelkfoje necesis al ni aldoni novajn siglojn; sed intertempe ni konvinkiĝis, ke prefere oni uzu malpli multajn diversajn siglojn, do ree ni forigis kelkajn, kaj pri la resto tamen ni devos daŭre pludiskuti tiun temon. Jam kune kun Burkhardt ni komencis forigi el la elektronika katalogo la gazetojn kaj registris ilin en aparta katalogo, iom modifita pro adapto al ties specifaj bezonoj. Nuntempe do estas je dispono du katalogoj diversaj: AAGAZ pri la registritaj gazetoj kaj AALIB pri la libroj (aŭ pli precize: la resto en nia bretaro).

Jen listigo de niaj sigloj laŭ la nuna stato:

A	Afiŝoj kaj kalendaroj grandformataj	TC	kompaktdiskoj, CD
AR	arkivaĵoj	TD	(son-)diskoj
E	Esperanto	TK	(son-)kasedoj
LB	El la biblioteko de Leo Blaas	TM	mini-diskoj
P	aliaj planlingvoj	TS	softvaro, diskedoj
TAS	trovebla ankaŭ sub ... (do fakte montrilo)	TV	vidbendoj kaj -kasedoj
TB	(son-)bendoj	X	titoloj kun aŭtografoj

Pro praktikaj konsideroj en la jaro 1968 Burkhardt komencis krei kartotekan katalogon (sur papero), kaj en 1977 li sukcesis, ke la katalogado de la havaĵo atingis preskaŭ la finon. En tiu periodo, en la jaro 1971, Adolf Burkhardt estis nomumita pastoro de la luterana paroĥo Bissingen/Teck, kaj en 1972 okazis translokiĝo de familio Burkhardt kaj de la Esperanto-biblioteko al nova urbo, kie la biblioteko ricevis ejon en la plej supra etaĝo de tiu pastora domo.

Ke en la persono de Burkhardt oni vere trovis la ĝustan bibliotekiston, tion montras la fakto, ke daŭre alvenis novaj bibliotekaĵoj, kiuj fine okupis preskaŭ lian plenan liberan tempon. Post kelkaj jaroj ne plu sufiĉis la spaco en la biblioteka ĉambro; do parto de la biblioteko jam devis okupi spacon en apuda ĉambro kaj je la flankoj de la ŝtuparo.

Fine de la okdekaj jaroj de la 20-a jarcento alproksimiĝis la pensia aĝo de Burkhardt. Li komencis serĉi novan lokon por la biblioteko en la tempo post sia emeritiĝo.

Ĝuste tiutempe la aktiva Esperanto-Grupo de Aalen kaj ties bibliofilaj membroj konatiĝis persone kun Burkhardt kaj "lia" biblioteko. La prezidanto de la grupo, s-ano *Karl Heinz Schaeffer* havis tre bonajn rilatojn kun la supera urbestro *Ulrich Pfeifle* de la urbo Aalen kaj povis interesigi lin pri la ideo, translokigi la Esperanto-Bibliotekon al Aalen.²³

Tiun translokigon kunpreparis la juristo *Rainer Heckhausen* per taŭga kontrakto inter la urbo Aalen kaj la germanaj Esperanto-institucioj, kiu unue validis por 10 jaroj. Ekde tiam la stato de la biblioteko estas jena: daŭra pruntaĵo al la urbo Aalen; proprietulo restas la Germana Esperanto-Instituto. La solena subskribo de tiu kontrakto okazis la 8-an de Julio 1989.

Kiel signo de bonveno la urbo Aalen pagis t. n. "Kompaktus"-bretaron en valoro de 30 000 germanaj markoj kaj ĉiujaran buĝeton de 3 000 markoj por aĉeti librojn kaj aliajn necesajojn por la biblioteko. Nu, normale ja ne povas esti la tasko de iu urbo, esti respondeca por la buĝeto de Esperanto-biblioteko, kiu restas propraĵo de kvazaŭ privata institucio! Do Schaeffer kune kun *d-ro Werner Bormann*, kiu tiutempe estis direktoro de la Germana Esperanto-Instituto, sukcesis konvinki Germanan Esperanto-Asocion, ke ankaŭ ĝi aldonu el propra buĝeto pliajn 3 000 markojn jare por la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen.

²³ Komisie la estro de la urba biblioteko Aalen, *Jürgen Betzmann*, krome *Karl Heinz Schaeffer* kaj *Utho Maier* surloke esploris la staton de tiu biblioteko en Bissingen/Teck. Betzmann kiel profesia bibliotekisto tuj rimarkis, ke la biblioteko estis sufiĉe atrakcia kolekto kaj fakte bone transprenebla, ĉar ĝi estis en modela ordo kaj facile uzbla (ne iu arkivo). Pro tio la urba konsilantaro de Aalen laŭ propono de la supera urbestro – eĉ unuvoĉe – decidis, ke la Germana Esperanto-Biblioteko venu al Aalen.

Post tio, ekde 1990, kiel verŝajne la ununura Esperanto-biblioteko en la mondo, la biblioteko havis propran buĝeton por aĉeti librojn kaj gazetojn. Alvenis alia donaco: la FAME-Fondaĵo por stimulado de internaciaj kompreniloj donis kelkajn mil markojn por aĉeti taŭgan komputoran ekipaĵon, kiu tre helpis plu evoluigi la elektronikan katalogon de la biblioteko.

La Esperanto-Grupo Aalen ŝultris la taskon, translokigi en Novembro 1989 la tutan bibliotekon de Bissingen/Teck al Aalen. Tiel ke oni tuj rehavu la antaŭan ordon la grupo elpakis la kestojn kaj metis ties enhavon sur la novan bretaron. Tuj evidentiĝis, kiom vasta estis la laboro, kiun Burkhardt investis por la Esperanto-komunumo, ĉar en la biblioteko troviĝis pli ol 10 000 titoloj. Plian tempon ni bezonis por envicigi la kroman enhavon de la apuda ĉambro, nun al la ĝusta loko en la nova biblioteka stoko.

Jam dum la antaŭaj jaroj, sub zorgo de *Martin Weichert*, oni komencis enkomputorigi karton post karto de la kartoteka katalogo; ofte helpis ne tro spertaj helpemuloj kaj volontuloj; ankaŭ tial enŝteliĝis multaj tajperaroj kaj aliaj fuŝoj, sed tamen la laboro de Weichert (per la programo DBase3) kondukis al presita katalogo en libroformo, kiu fine kompletigis la bibliotekon. Tiel, je la Zamenhof-Tago de la jaro 1989, vendrede, la 15-an de Decembro, povis okazi la solena inaŭguro de la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen, dum ĉeesto de multaj gastoj.

La tempo post la inaŭguro alportis pli da problemoj; do necesis prudenta labordivido por kontentigi la altajn pretendojn, kiujn oni postulas de grava speciala biblioteko: Burkhardt restis direktoro de la biblioteko, kaj en tiu funkcio li precipe prilaboris la kartotekan katalogon kaj klasifikis la novajn akir-ojn. Tio ankaŭ signifis, ke ĉiu materialo por la biblioteko iris rekte tra la manoj de la direktoro.

Apotekisto *Karl Heinz Schaeffer* transprenis la funkcion de afergvidanto, kiu ankaŭ respondecas pri la financoj. *Dipl.-Ing. Utho Maier* gvidis la sekciojn de elektronika datumprilaboro, literatura reserĉo kaj teleprunta servo; li ankaŭ respondecis

pri la kontaktoj al aliaj bibliotekaj institucioj kaj Esperanto-bibliotekoj. *Helga Czirn-Terpitz* prizorgis la sekciojn de biblioteka ordo, enmetado de la bibliotekaĵoj, engaĝo de necesaj helpantoj²⁴ kaj loka pruntoservo.

²⁴ Ok anoj de la Esperanto-Grupo Aalen kaj pliaj amikoj el la regiono.

Aktuala stato

La sorto de la Germana Esperanto-Biblioteko, malgraŭ gravaj batoj dum la jardekoj, pli kaj pli boniĝis. Ni komparu la kvanton de nia havaĵo je diversaj datoj: 1.200 titoloj en la jaro 1918, 3.000 titoloj en 1936, 2.000 titoloj en 1967, 10.000 titoloj en 1989 kaj fine de 2008 la biblioteko disponas pri preskaŭ 41.000 bibliotekaj unuoj.

La regula buĝeto garantias, ke oni ne nur devas malfacile serĉi interŝanĝpartnerojn, sed povas pli libere aĉeti eĉ multekostajn eldonojn de la libromarkato. Pro tio la biblioteko enhavas ankaŭ tre aktualajn eldonojn en la stoko. Krome tio ofte permesas, ke eblas ŝtopi truojn el pasintaj jaroj, ekzemple se mankas kajeroj ĉe la gazetaj jarkolektoj, kiuj ne alvenis donace aŭ interŝanĝe.

Intertempe, post morto de la direktoro Burkhardt, regule laboras honorofice kvin personoj: *Helga Czirn-Terpitz*, *Jürgen Bauer*, *Hedwig* kaj *Karl Heinz Schaeffer*, kiu ankaŭ respondecas pri la financoj kiel afergvidanto kaj la komputorajn laborojn kaj problemojn prizorgas la nova direktoro, Dipl.-Ing. kaj Dipl.-Teol. *Utho Maier*.

Konklude oni do rajtas konstati, ke la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen trovis taŭgan hejmlokon, ŝatatan de ĉiuj, ĉu uzantoj, ĉu servantoj, ĉu urbaj instancoj, ĉu esperantistoj. La kunlaboro kun la urba biblioteko estas modela (kvankam ĝi ne estas scienca, sed publika biblioteko — do havas ja tute aliajn kriteriojn) kaj ebligas multajn servojn, kiel ekzemple libroriparojn aŭ la uzadon de laborkabinetoj, de kopiiloj kaj la servojn de telepruntado.

Daŭre progresas la stato de nia elektronika katalogo. Komence, en la jaro 1989, ĝi enhavis 6.656 bibliotekajn unuojn laŭ stato de 1985 (spicita per tajperaroj, sed tamen jam efike uzebila); kaj nun post 19 jaroj ĝi jam atingis la kvanton de 21.000 kurantaj numeroj (tio signifas: la biblioteka stoko enhavas tiom da diversaj titoloj, el kiuj tre multaj havas duan aŭ trian ekzempleron).

Jam antaŭ la morto de Burkhardt, en 2004, ni bedaŭris, ke certe por ĉiam devos resti diferenco al la kartoteka katalogo ĉe Burkhardt (tiam la nure aktuala). Ni taksis, ke la elektronika katalogo enhavas nur 80-90 % de la kartoteka. Intertempe tio ne plu validas, ĉar ni sukcesis tute enkomputorigi la kartojn kaj poste ĉesis produkti pliajn kartojn sur papero. Nun, la aktuala stato respeguliĝas nur en la elektronika katalogo.

Paralele daŭre kreskas dum la lastaj jaroj la katalogo pri nia gazetaro. Tial nun inter la libroj tute ne plu enestas la ekzempleroj de la iamaj klasifio-formoj "F", "G" kaj "L". En la jaro 2003 tiu ĉi katalogparto jam enhavis pli ol 2.300 gazetojn (parte kompletajn jarkolektojn, ofte pli ol dufoje, parte nur unuopajn kajerojn el iu ajn jaro).

Estis do ne facile, doni ekzaktan informon pri la amplekso de tiu ĉi parto de nia stoko. La siatempan staton de aprilo 2002 priskribas la presita katalogo "Gazetoj", kiun ni presis kiel labor-ekzemplero por A. Burkhardt kaj kiu jam eniris en la bibliotekan stokon. Fine de la jaro 2006 ni nombris 6.221 kompletajn jarkolektojn, krome 1.934 duoblajn (do sume 8.155).

Finante ni iomete citu el la statistiko, sed sen nombroj: apenaŭ okazis petoj de niaj uzantoj, kiujn ni ne povis plenumi kontentige, kvankam regule alvenas petslipoj el la teleprunta reto, kiuj evidentiĝas ties fiaskojn ĉe la antaŭe demanditaj centraj biblioteko-katalogoj de Germanujo.

Ni do fieras, esti la plej kompleta germana biblioteko pri esperantologio, interlingvistiko kaj la diversaj planlingvoj. La amplekso de nia biblioteko²⁵ certe ne nur estas la firma bazo, kiu permesas, ke eblis, eblas kaj eblos preskaŭ ĉiam facile plenumi la dezirojn de niaj klientoj, sed ĝi ankaŭ montras iugrade, kiom gigantan laboron nia longjara direktoro, Adolf Burkhardt, por ĝi jam investis.

²⁵ Ĝi baldaŭ atingos la kvanton de 41 mil bibliotekaj unuoj.

Nun sekvu kelkaj aktualaj informoj pri la katalogoj: Sur-papera kartoteka katalogo kompleta (je iu pli-malpli freŝa dato) ne plu ekzistas. Por la ĉe-bretara laboro ni presis en februaro 2007 liston de AAGAZ, kiu ampleksis ĉirkaŭ 500 paĝojn; por AALIB ni rezignis produkti tian liston.²⁶

Tamen:

Ekzistas nun 2 dosieroj, kiuj haveblas tra nia retejo:²⁷

(1) listigo de AAGAZ je stato 2007-Aprilo-27²⁸ kaj

(2) listigo de AALIB je stato de 2007-Majo-01.²⁹

Pri la unua (AAGAZ):

Utho Maier produktis la unuan dosieron por subteni la laboron de *d-ro Árpád Máthé*, kiu nuntempe preparas gravan eldonon.³⁰ Ĝi enhavas la koncernajn datojn el nia programo LARS, kiuj estis aparte prilaboritaj por pli konvena uzado.³¹ Oni rajtas uzi ĝin libere, sed oni NE ŝanĝu ion, sen samtempe informi nin pri tiu eventuala plibonigo.

²⁶ Estus verŝajne pli ol la dekobla amplekso; ĉar presante liston de mal-longigitaj titoloj (por interna uzado, en decembro 2006) ni jam atingis la amplekson de 1.595 paĝoj.

²⁷ Tio estas: <http://esperanto-bibliothek.gmxhome.de/2003/einstieg.htm>

²⁸ En la retejo klaku je „Zeitschriftenbestand (27.04.2007)“, priskribo en la lingvo internacia: <http://esperanto-bibliothek.gmxhome.de//inf.htm#kataagaz>

²⁹ En la retejo klaku je „Buchbestand (01.05.2007)“, priskribo en la lingvo internacia: <http://esperanto-biblio//inf.htm#kataalib>

³⁰ Máthé prepras superrigardon pri la tuta Esperanto-gazetaro, omaĝe al la antaŭ ses jaroj mortinta *Luis Hernández Yzal* (1917-2002) [pri kiu Maier persone bone memoras pro vizito ĉe li antaŭ la UK de Valencio].

³¹ Por legado oni povas uzi la normalan Notepad de Windows_XP aŭ la Unired de *Jurij FINKEL*. Laŭ peto, ni ankaŭ povus sendi la tekston en formato „rtf“ por uzado kun Word aŭ iu simila programo. Same oni povus peti alian densigitan formon (*.zip aŭ *.exe) aŭ eĉ la tekston sen iu ajn densigo.

Pri la dua (AALIB):

Simile, Maier produktis ankaŭ la duan dosieron:³² estas la datoj el nia programo LARS, kiujn ni poste NE plu prilaboris kaj adaptis, ĉar ni mem tute ne emas manipuli tiom grandajn dosierojn.³³

³² Sed en tiu kazo ni devas serioze averti, ke la rezultanta dosiero estiĝus vere ege ampleksa! Oni do pripensu dufoje, ĉu oni vere volos labori per ĝi.

³³ Kvankam tio eblus aŭ per la normala Notepad de Windows_XP aŭ ekz. Word2002 aŭ la Unired de Jurij Finkel.

Perspektivoj

La aktuala stato de la Germana Esperanto-Biblioteko pravas, ke ĝi estas en bonaj manoj, kun taŭga hejmo en Aalen, kaj ke ĝi tie ĝuas favorajn kondiĉojn.³⁴ Jam en 1999, kiam alvenis la fino de nia kontrakto kun la urbo Aalen, ni neniam devis timi, ke eble revenus necerta estonteco por nia biblioteko. Male: la urba konsilantaro sen hezitoj aŭ problemoj pli-longigis la kontrakton kaj eĉ adaptis la sumon de nia buĝeto al la altiĝintaj kostoj.

Do, kune kun la mono de Germana Esperanto-Asocio, la Germana Esperanto-Biblioteko Aalen ĉiujare disponas pri regula buĝeto de ĉirkaŭ 3.545 €. Al la biblioteka stoko do ne ekestos minaco de malmoderniĝo, kaj dum restos vivanta iu Esperanta libromerkato, certe ne minacos al ĝi la ŝanĝiĝo de biblioteko al kvazaŭ arkiva kolekto de antikviĝinta materialo. Ankaŭ koncerne la bibliotekan personaron ni estonte ne devas timi grandajn malfacilaĵojn, dum ekzistos vigla Esperanto-Grupo en Aalen. *Karl Heinz Schaeffer* nun estas pensiulo kaj post sia apotekista vivo havos pli da tempo por plenumi la taskojn kiel afergvidanto.

La biblioteko kaj ties uzantoj povas senti sin feliĉaj, ke ne plu ŝvebas super ilia kapo la fantoma glavo de plia translokigo al iu ajn centra biblioteko, ĉu landa, ĉu universitata, por poste denove suferi la trapason de ne-certa tempo en iu malhela kelo kaj atendi pli bonan periodon. Se ne pereos la Internacia Lingvo Esperanto, ni povos rigardi al la estonteco de nia biblioteko kuraĝe kaj esperplene – ni ja estas parto de la esperantistaro.

³⁴ Ili tute ne dependas de grandeco de loko aŭ institucio, kiel montras la muzeo en Sant Pau d'Ordal. Ke Aalen ne estas granda urbo kun certe ne ege granda urbo-biblioteko, tion ni tute konscias. Ankaŭ neniu kontestas, ke ni en Aalen estas amatoroj, se temas pri biblioteka scienco aŭ eĉ interlingvistiko.

Resumo tipologia

Laŭ „distingaj kriterioj kaj la tipologio“, kiujn donis *Detlev Blanke*³⁵ la Germana Esperanto-Biblioteko taksas sian priskribon nun jenamaniere:

Tipo	Kutima biblioteko, nek muzeo nek arkivo.
Jura statuso	Propraĵo de la Germana Esperanto-Instituto, kiu mem estas parto de la D.E.B. e.V. (Germana Esperanto-Asocio r.a.)
Amplekso	41 mil bibliotekaj unuoj, libroj kaj 6221 kompletaj gazet-jarkolektoj (1934 duoblaĵoj) kaj multaj nekompletaj jarkolektoj
Specialiĝo	libroj kaj gazetoj en kaj pri la Internacia Lingvo Esperanto, krome: planlingvoj kaj lingvistiko
Registriĝo	Katalogoj elektronikaj (libroj, gazetoj), tro ampleksaj por facile uzi en presita formo, rete havebla (kvankam ne ĉiam plej aktuale)
Kataloga tipo	-> registriĝo
Ordigo	Laŭ Universala Dekuma Klasifo (UDK) en la formo adaptita al Esperantaj temoj, kiun siatempe proponis Montagu Christie Butler (1884-1970)
Flegateco	Regule prizorgata flanke de volontuloj
Prizorgateco	-> flegateco
Priskribiteco	Interrete per www.esperanto.de.nr , krome vidu nian bibliografian liston.
Persona aliro	Por scienca laboro post interkonsento kun la loka UEA-deligito, ne por vizitoj (biblioteko, nek muzeo nek arkivo!), ->pruntservo
Pruntservo	Prunteblaj estas la bibliotekaj unuoj post 1939 kaj la duoblaĵoj; prefere oni uzu la (inter-)nacion pruntoservon; la resto estas uzebla surloke -> persona aliro
Aktualeco	Kolekto daŭre aktualigata

³⁵ BLANKE (2007).

Teknika ekipaĵo	Bretaro en konvena ejo kun fajro-alarmiloj, komputoroj, kopiilo, laborĉambretoj (sen bindiloj aŭ mikrofotiloj)
Tipo de ejo	Facile trovebla, konvena, seka -> teknika ekipaĵo
Memstareco	Memstara kolekto de Germana Esperanto-Instituto
Stabileco	Jam 100-jara -> memstareco, financoj
Financoj	Regula buĝeto
Programfunkcio	Sen eldonejo aŭ klerigejo, kvankam kelkfoje eldoniĝas informbroŝuroj k.s. kaj okazas seminarioj kunlabore kun la surloka popolklerigejo
Prestiĝo	En la (inter-)nacia biblioteka pejzaĝo bone konata kaj registrita (kp. Handbuch der historischen Buchbestände in Deutschland, vol. 7, t.e. BURKHARDT 1994)
Kunlaboro	Kontaktoj, kunlaboro kun aliaj bibliotekoj, interŝanĝo de duoblaĵoj, reciproka helpo ktp.
Uzateco	Regule uzata (rekte per retleteraj kontaktoj kaj -> pruntservo)
Geografia situo	Relative facile atingebla (trafike)

Specife ni ankaŭ rigardu al la aparte gravaj kriterioj *jura statuso* kaj *memstareco* de nia kolekto, pri kiuj Blanke jam skribis ion, kaj kion ni emas nun iomete modifi:

Fakte nia kolekto „loĝas” sub la tegmento de la urba - biblioteko Aalen (tipo 3.1), kaj estas do *relative memstara kolekto en komunuma aŭ urba biblioteko*.

Sed – kvankam ni ĝuas la subtenon de la urbo en formo de ĉiujara buĝeto kaj disponigo de ejo – la Germana Esperanto-Biblioteko Aalen estas kaj restos ĉiam posedaĵo de la Germana Esperanto-Instituto, kiu mem estas jure institucio de Germana Esperanto-Asocio r. a. Ni do estas tute (kaj ne nur relative) memstaraj koncerne al la urbo kaj ties biblioteko. Sekve ni samatempe apartenas ankaŭ al la tipo 5.2, estante *posedaĵo de nacia neŝtata organizaĵo*.

Bibliografio kaj fontoj

- BLANKE, Detlev (2003): Interlinguistik und Esperantologie: Wege zur Fachliteratur. En: *Esperanto-Dokumente 7*. Bamberg, Deutsches Esperanto-Institut, 2003. 58 p - Legebla interrete, URL: <http://www.interlinguistik-gil.de/fachlit.html>
- BLANKE, Detlev (2007): Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj – kelkaj problemoj. En: *Pluhař, Zdeněk (2007, Red.): Lingvo kaj interreto kaj aliaj studoj*. (Serio: Apliko de Esperanto en scienco kaj tekniko 6). Dobřichovice:KAVA-PECH, p. 75-81. Kiel resumo legebla ankaŭ interrete sub titolo "*Ni konservu la sciojn!*", URL: <http://www..org/Ondo/Ondo/#1>
- BRANDENBURG, Barbara (1995): *Die Esperanto-Bibliothek in Aalen. Kritische Überlegungen zu Geschichte, Aufbau und Funktion einer geisteswissenschaftlichen Spezialbibliothek*. Bonn: Fachhochschule für das öffentliche Bibliothekswesen. 69 p. [026 BRA]
- BURKHARDT, Adolf (1977): Die Bibliothek des Deutschen Esperanto-Instituts. En: *Deutsches Esperanto-Institut. Aufbau, Entwicklung, Leistungen*. Augsburg: DEI 1977. 56 p., p. 33-38. [E 071.6 (43) TUC]
- BURKHARDT, Adolf (1994): Aalen. Deutsche Esperanto-Bibliothek. En: *Handbuch der historischen Buchbestände in Deutschland*. Bd. 7. Baden-Württemberg und Saarland. A-H. Hrsg. von Wolfgang Kehr. Hildesheim, Zürich, New York: Olms-Weidmann 1994. 309 p., p. 41-43. [027 HAN]
- BUTLER, Montagu Christie (1950): *Klasifo de Esperantaj temoj*. Bergen op Zoom: Esperanto-Film-Grupo. 144 p. [025.45 BUT]
- Deutsche Esperanto-Bibliothek Aalen* (2007). Einstiegsseite. URL: www.esperanto.de.nr kaj ankaŭ: <http://esperanto-bib.gmxhome.de/2001/einstieg.htm>
- Dezimal-Klassifikation* (1941). Deutsche Kurzausgabe, 2., erweiterte u. verbesserte Auflage Berlin: Beuth <Druck: April 1947>. 182 p. [025.4 DEZ]
- Dezimal-Klassifikation* (1953). Gesamtausgabe. Berlin: DNA 1934-1953. (FID; 196). Kp. ankaŭ interrete, URL: "<http://www.udcc.org/bibliography.htm>". [025.45]

- DIETTERLE, Hans-Burkhardt (2000): Prof. Dr. Johannes Dietterle – Initiator für Esperanto. En: *Beiträge zur Geschichte der deutschen Esperanto-Bewegung*. Berlin: Dt. Esperanto-Institut. 62 p., p. 9-19.
- DIETTERLE, Hans-Burkhardt (2001): Johannes Dietterle – Organisator der wissenschaftlichen Arbeit für Esperanto (organizanto de scienca laboro por Esperanto) En: *Studoj pri interlingvistiko. Festlibro omaĝe al la 60-jariĝo de Detlev Blanke*. Red. Sabine Fiedler, LIU Haitao. Dobřichovice-Praha: Kava-Pech. 736 p., p. 467-486. - Legebla ankaŭ interrete, URL: http://esperantic.org//_DIETTERL.htm [92 BLA]
- DIETTERLE, Johannes (1921): Biografiaj notoj pri D-ro Steche kaj resumo de liaj poresperantaj artikoloj kaj alparoladoj. En: *La Vendreda Klubo. 11 diversaj originala artikoloj*. Red. Johannes Dietterle. Leipzig: Hirt. 115 p., parto aldona, p. 112-115. [812-8 DIE]
- DIETTERLE, Johannes (1925): *An die Mitglieder des Direktoriums des Esperanto-Instituts für das Deutsche Reich*. Jahresbericht 1924/25. Rechnungsabschluß 1924/25. Voranschlag des Instituts 1925/26. Leipzig: Esperanto-Institut. 2+9+6 p. [E 071.6 (43) "1925"]
- FILL, Karl (1969): *Einführung in das Wesen der Dezimalklassifikation*. 3., völlig neu bearb. Aufl. mit einem Anhang: Kleinstausgabe der Dezimalklassifikation. Berlin: Beuth. 102 p. (Deutscher Normenausschuß, Ausschuß für Klassifikation) [025.45.001.83]
- FRANK, Otto (1960): *Die Dezimalklassifikation*. Aufbau und Arbeitsmittel. 3., neu bearbeitete Auflage. Stuttgart: Dorotheen-Verlag 64 p. (Handbuch der Klassifikation ; H. 1) [025.45]
- Germana Esperanto-Biblioteko (1947): *Katalogo pri Esperanto-gazetoj kaj -revuoj. 1918-1947* <kun multaj krajonaj kompletigoj de Adolf Burkhardt, montrantaj la kreskon de la periodaĵa kolekto en la unuaj jaroj post la restarigo de la biblioteko ĝis 1971>. München: Germana Esperanto-Biblioteko, 13 p. tajpitaj. [018.2 (05) GEB]
- Germana Esperanto-Biblioteko (1989): *Katalogo de la Biblioteko de Germana Esperanto-Instituto en Bissingen, Teck*. Laŭ la datumoj, entajpitaj ... 1985, surpaperigita ... 1989

- per programo <de> Martin Weichert. München. 299+81 +108+15+18 p. [017.1 KAT]
- Germana Esperanto-Biblioteko Aalen (2002): *Gazetoj*. Listo de nia havaĵo "gazet". 1. eld. pres., ordigita laŭ klasifo, stato: n-roj 1-2185 de 2002 aprilo 02. <por la klasifa laboro aranĝita de Utho Maier.> Aalen. 406 p. <presita en 5 partoj per programo Komfort-Text 5.23 sur HP Laserjet 4+ kaj por estonta uzado nove aranĝita en programo LARS 5.62 kiel "NOVGAZ">. [017.1 AAL]
- Germana Esperanto-Biblioteko Aalen (2006): *Liste der Kurztitel unseres Buchbestands AALIB. Dezember 2006*.
- Germana Esperanto-Biblioteko Aalen (2007): *Gazetoj*. Listo de nia havaĵo AAGAZ. 2-a eldono presita, ordigita laŭ klasifo. Stato: n-roj 1 ĝis 2319 de 19 februaro 2007. <... preparita de Utho Maier.> Aalen. 468 p. [017.1 AAL]
- GJIVOJE, Marinko (1989): *Konsultlibro pri Esperantaj bibliotekoj kaj muzeoj*. Kun resumoj en ses lingvoj. Zagreb: Gjivoje. 56 p. [026 :E GJI]
- GJIVOJE, Marinko (1978): *Manlibro pri Esperanto en bibliotekoj*. Zagreb: Gjivoje. 33 p. [026 :E GJI]
- HAUPENTHAL, Reinhard (1968): *Biblioteko de GEI ree ordigita*. Ĝi fariĝu impona dokumentejo pri Esperanto. En: *Germana Esperanto-Revuo* 21, p. 117.
- HAUPENTHAL, Reinhard (1977): *Katalogo de la planlingva literaturo de la Universitata Biblioteko Saarbrücken = Katalog der Plansprachenliteratur der Universitätsbibliothek Saarbrücken*. Saarbrücken: SEB. V, 50 p. [018. HAU]
- HAUPENTHAL, Reinhard (1983): Albert Schramm (1880-1937). Ein vergessener Esperanto-Pionier. En: *Sindelfinger Jahrbuch* 25, p. 234-242. [92 SCH]
- HAUPENTHAL, Reinhard (1985): *Albert Schramm (1880-1937) kaj lia korespondo kun Lazaro L. Zamenhof (1859-1917)*. Saarbrücken: Iltis. 58 p. [92 SCH]
- HAUPENTHAL, Reinhard (1987): Albert Schramm (1880-1937)[,] ein vergessener Esperanto-Pionier. En: *Serta Gratulatoria in honorem Juan Régulo. II. Esperantismo*. La Laguna: Universidad de La Laguna, p. 259-273. [4 (08) SER]
- HUBE, Walter (1975); März, Herbert: *Alfabeta katalogo pri la kolektoj de Internacia Esperanto-Muzeo en Wien*. Parto II, literoj M-Z. Wien: IEMW. 378 p. [018.1 HUB]

- KING, Geoffrey (1990): *Biblioteka klasifiko de Esperanto*. [Fotokopio de la manuskripto laŭ ĝia stato je 1990.01.01.] London: TEBA. 67 p. [025.45 KIN]
- Königlich Sächsische Esperanto-Bibliothek* (1913). Übersicht über den Stand der Bibliothek bei der Übergabe am 1. Aug. 1913. Leipzig: Königl.-Sächs. Esp.-Bibl. Fotokopio de paĝoj 205-211. [017.1 KÖN]
- Königlich Sächsische Esperanto-Bibliothek* (ĉ. 1932). [Fotokopiita] parto el la manskribita katalogo: Sekcio I. Andere Weltsprachen-Systeme. Sekcio K. Politische Anwendung des Esperanto. Leipzig: Königl.-Sächs. Esp.-Inst. 84 fol. 21x30 cm. [017.1 KÖN]
- LINS, Ulrich (1977): Geschichte des Deutschen Esperanto-Instituts. En: *Deutsches Esperanto-Institut. Aufbau, Entwicklung, Leistungen*. Augsburg: DEI. 56 p., p. 19-27. [E 071.6 (43) TUC]
- LINS, Ulrich (2000): Zur Geschichte des Esperanto-Instituts in Sachsen 1908-1936. En: *Beiträge zur Geschichte der deutschen Esperanto-Bewegung*. (Hrsg. von Martin Haase.) Berlin: Deutsches Esperanto-Institut, p. 20-29.
- MAIER, Utho (2007): *La Germana Esperanto-Biblioteko* : hieraŭ, hodiaŭ – kaj kio morgaŭ? ; 19 jarojn en la nova hejmo Aalen ; historio, aktuala stato, perspektivoj / Utho Maier, Karl Heinz Schaeffer. - Speciala eldono de resumo konciza pri „La stato de la 100-jara Germana Esperanto-Biblioteko Aalen - 2008” = 4-a eld., iom modif. de Utho Maier ... - Aalen : Germana Esperanto-Biblioteko Aalen, 2008. , 24 p. - Legebla interrete, URL: http://esperanto-bibliothek.gmx-home.de/broschur/espbib_eo/vieno2007/GEB_2008_resu_konciza.pdf
- PABST, Bernhard (2002): *Marie Hankel. Esperanto-Dichterin, Organisatorin, Feministin*. Bonn: Bernhard Pabst. - Legebla interrete, URL: ["http://www.familienforschung-pabst.de/Esp/EspBiogr/Hankel.pdf"](http://www.familienforschung-pabst.de/Esp/EspBiogr/Hankel.pdf)
- PABST, Bernhard: *EBEA Retrobibliographierung nichtmonographischer Literatur zum Esperanto*. - Legebla interrete, URL: <http://www.interlinguistik-gil.de/ebealink.html>
- PORTMAN, Doug (1989); KORALO: *Biblioteka terminaro*. Esperanta-angla-ĉina-franca-germana-hispana. Tutmonda Esperanta Bibliotekista Asocio. Pekino: Eldonejo de Akademijaj Revuoj. 240 p. [02 (03) POR]

- SCHAEFFER, Karl Heinz (2002): *Deutsche Esperanto-Bibliothek Aalen. Geschäftsbericht für das Jahr 2001*. Aalen. 3 p. [026 AAL "2001"] – Same/simile havebla por ĉiu sekva jaro, ekde la jaro 2006 resume ankaŭ en la interreto, URL: http://bibliothek.gmxhome.de/novajxoj/g_ber_06.htm
- SCHAEFFER, Karl Heinz (2003): *La Germana Esperanto-Biblioteko. 15 jarojn en la nova hejmo Aalen. Historio, aktuala stato, perspektivoj*. Aalen. 28 p. [026 KHS]
- SCHRAMM, Albert (1909-1912): *Sächsisches Esperanto-Institut zu Dresden. Bericht über das Jahr...* Dresden [k. a.] – 1908/09. 26 p. 1909. 16 p.; 1909/10. 1910. 16 p.; 1910/11. 1912. 8 p.; 1911/12 k. 1912/13. 1913. 12 p. [E 071.6 (43) BER]
- STEINER, Hugo (1957): *Katalogo pri la kolektoj de Internacia Esperanto-Muzeo en Wien*. Parto I, sistema katalogo pri la Esperanto-presajoj laŭ la Internacia Dekuma Klasifiko. Wien: Internacia Esperanto-Muzeo. 554 p. [017.1 STE]
- STEINER, Hugo (1958): *Katalogo pri la kolektoj de Internacia Esperanto-Muzeo en Wien*. Parto II, sistema katalogo pri la presajoj de la ne-Esperantaj artefaritaj lingvoj. Wien: IEMW. 93 p. [017.1 STE]
- STEINER, Hugo (1969): *Alfabeto katalogo pri la kolektoj de Internacia Esperanto-Muzeo en Wien*. Parto I, literoj A-L. Wien: IEMW. 462 p. [018.1 STE]
- SZIMKAT, Annakris (2004): Dokumentoj ĉirkaŭ la morto de unu biblioteko. En: *Esperante kaj ekumene. Festlibro por la 75-a naskiĝtago de Adolf Burkhardt*. Schliengen: Iltis, p. 201-210. [063.8 ESP]
- TAKÁCS, Jozefo (1934): *Katalogo de la Esperanto-gazetaro*. Jablonné: Prazáth. 168 p. [017 (95) TAK]
- Verzeichnis der Königl. Sächs. Esperanto-Bücherei* (1918). (Dresden: Mimosa). 48 p. [017.1 KÖN]
- WUNDERLICH, Elisabeth (1921): La ŝtata saksa Esperanto-biblioteko. En: *La Vendreda Klubo. 11 diversaj originalaj artikoloj*. Red. Johannes Dietterle. Leipzig: Hirt, parto 10, p. 100-102. [812-8 DIE]
- WUNDERLICH, Elisabeth (1933): 25 Jahre Esperanto-Institut. En: *Germana Esperantisto* 30, p. 188-190. [G3 GE]
- ZILVAR, Peter (2003): Bibliotekoj kaj muzeoj rilate al Esperanto. En: *Scienca Revuo* 54, nr. 193 kajero 2, p. 75-82. [F 5 SR]

Biografietoj de la aŭtoroj

MAIER, Utho (* 1953), diplomteologo kaj diplominĝeniero (elektroniko kaj informad-teknologio), dumviva membro de A.I.S., kunlaboranto de la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen ekde 1989, kaj ties direktoro ekde 2004.

SCHAEFFER, Karl Heinz (* 1942), apotekisto, dumviva subtena membro de A.I.S., afergvidanto de la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen ekde 1989.

Adresoj

Germana Esperanto-Biblioteko, Gmünder Str. 9 (Torhaus), DE-73430 Aalen (helik-poŝte), esperanto-bibliothek@gmx.net aŭ bibaa@uea.org (nur en lingvo internacia)

Utho Maier, Dewanger Str. 19, DE-73434 Aalen (helik-poŝte), utho.maier@htw-aalen.de

Karl Heinz Schaeffer, Schulstr. 17, DE-73432 Aalen (helik-poŝte), kh.schaeffer@t-online.de

Utho Maier, Karl Heinz Schaeffer: La stato de la Germana Esperanto-Biblioteko en la jaro 2008 – historio kaj perspektivoj. - Speciala [fakte la 5-a] eldono de resumo konciza, farita por la Viena kolokvo pri Esperantaj bibliotekoj kaj arkivoj en 2007, nun denove modifita por la presota eldono de la aktoj de Utho Maier. Aalen: Germana Esperanto-Biblioteko Aalen · 2008 · Deutsche Esperanto-Bibliothek. 28.10.2011 14:56 --> dosiero: „E:\espbib.de.nr\broshur/espbib_eo\vieno2007\aktoj_viena_kolokvo_Aalen.rtf”
[= rete: http://esperanto-bibliothek.gmxhome.de/broshur/espbib_eo/vieno2007/aktoj_viena_kolokvo_Aalen.pdf]